

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТЕЊЕТО НА СЕКТОРОТ ЗА ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА И УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ НА МКТ ЗА 2022 ГОДИНА

22 март 2023 година

LIFE IS FOR SHARING.

ПРЕГЛЕД

Цел на извештајот

Во согласност со Законот за трговски друштва на Северна Македонија, Секторот за интерна ревизија е обврзан да подготвува годишен Извештај за работењето.

Во текот на 2022 година беа спроведени 11 ревизии

според категориите на Системот за интерна контрола:

- оперативни активности: 3 ревизии;
- усогласеност: 6 ревизии;
- финансии: 2 ревизии.

Беа утврдени 52 мерки

- 21 мерка е реализирана
- Преостанатите 31 мерки ќе бидат реализирани најдоцна до 31.01.2024 година.

Со реализацијата на мерките ќе се подобри ефикасноста и ефективноста на интерните контроли и на деловните процеси на кои е извршена ревизија.

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2022 ГОДИНА 1/2

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ

Прекини и падови на мобилни услуги

Предмет

Да се направи преглед на процесот на управување со прекини и падови на услугите на мобилната мрежа и неговиот одговор, со проценка на проактивниот пристап (на пр. спроведени контроли и ефективност на утврдените KPI) и реактивниот пристап (на пр. анализа на основната причина, научени лекции и подобрувања).

Наод

Реализацијата на постапувањето со инциденти на мобилната мрежа ги исполнува корпоративните цели. Меѓутоа, според проценката на IA^[2], интерната регулатива треба да се ажурира затоа што не го поддржува тековниот процес за управување со инциденти. Треба да се разгледаат некои подобрувања за цели на навремено решавање и ескалирање на инцидентите.

Анализата на примерок откри дека BC/DR^[3] тестирањето не е целосно спроведено. Постапувањето со инциденти поврзани со вредноста на корисниците не се следи.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

2 мерки беа реализирани. Другите 3 мерки треба да бидат реализирани до 15.03.2023 година.

Ризици за безбедноста и приватноста поврзани со средините за тестирање/развој на системите

Предмет

Да се направи проценка на ефективноста на сегрегацијата на оперативните системи од системите за развој и тестирање и ефективноста на спроведувањето на основните контроли за безбедност и приватност.

Наод

Иако пристапот до системите за тестирање/развој е заштитен со поделба базирана на мрежа (сегментација на VLAN^[4]) и строги правила за firewall заштита, со ревизијата се идентификуваше дека на севкупните контролни средини им требаат значителни подобрувања коишто треба особено да се фокусираат на: генерирање податоци, задржување и редовно бришење на лични податоци, анонимизација на лични податоци, логички пристап и контроли за најавување. Понатаму, PSA/SDSK^[5] документацијата не е комплетна за средините за тестирање/развој.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

7 мерки беа утврдени и треба да бидат реализирани до 31.01.2024 година.

[1] Систем за интерна контрола

[2] Интерна ревизија

[3] Континуитет на деловното работење/Опорување од катастрофи

[4] Виртуелна локална мрежа

[5] Проценка на приватност и безбедност / Стандардизиран

концепт за приватност и безбедност на податоците

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2022 ГОДИНА 2/2

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ОПЕРАТИВНИ АКТИВНОСТИ

Управување со софтверски лиценци

Предмет

Да се направи преглед на клучните аспекти на ефикасноста и усогласеноста поврзани со процесот на управување со софтверски лиценци. Да се провери дали софтверот којшто е инсталиран на ресурсите на МКТ е во согласност со условите утврдени во договорите за лиценцирање со различните продавачи. Да се провери усогласеноста на лиценците на комерцијалните ИСТ^[2] производи со договорите со продавачите/партнерите.

Наод

Во структурата што се применува за управување со лиценци за комерцијален софтвер за В2В^[3] има празнини во делот на организираните улоги и одговорности и од таа причина е потребна соодветна промена и подобрување. Треба да се разгледаат подобрувања за да се добие интегриран попис на софтверските лиценци за В2В комерцијална употреба и усогласеност во поделбата на должностите. Како резултат на тоа што во ВС^[4] не се утврдени доследни претпоставки за купување софтверски лиценци за В2В комерцијална употреба се намалува ефикасноста на целите на компанијата. Популацијата на уредите за крајна употреба треба да се ажурира во алатката за известување за искористени софтверски лиценци за да се подобри ефикасноста во управувањето со софтверските лиценци за интерна употреба во МКТ.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

6 мерки беа утврдени и треба да бидат реализирани до 01.10.2023 година.

[1] Систем за интерна контрола

[2] Информатички и комуникациски технологии

[3] Бизнес до бизнис

[4] Деловна студија

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2022 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ

1/3

Принципи на Системот за интерна контрола

Предмет

Да се потврди соодветноста на дизајнот и оперативната ефективност на барањата на СИК^[1].

Наод

34 барања беа тестирани и оценети како „ефективни“. Во текот на фазата на повторно тестирање, 1 КНТ од СИК^[2] беше тестирана и оценета како „ефективна“.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки. Интерна ревизија даде 4 предлози за подобрување на контролите.

Усогласеност со барањата на Чл. 12, 13, 17 и 35 од GDPR^[3]

Предмет

Да се направи проценка дали се исполнети барањата на GDPR^[3] за „Информации што треба да се обезбедат“ (Чл. 12, 13) , „Право на бришење“ (Чл. 17) и „Проценка на влијанието на заштитата на податоци“ (Чл. 35).

Наод

Процесот на бришење/анонимизација треба особено да се фокусира на:
(а) регулирање на описот на процесот,
(б) завршување на активностите за GDPR системот за анонимизација, мониторинг и контролна средина коишто се во тек во моментот, и
(в) понатамошно спроведување на бришење/анонимизација на лични податоци за сите ИТ системи во рамките на GDPR.

Спроведувањето на PSA^[4] укажува на сериозни недостатоци од различна форма во врска со проценката на влијанието на заштитата на податоци. Целосната имплементација и употреба на процедура за PSA во однос на Приватноста и неодамна воспоставениот во пракса PSA процес за CRs^[5], ќе го минимизира ризикот од потенцијално прекршување на заштитата на податоци.

Треба да се земат предвид одредени подобрувања во однос на транспарентноста и пристапот до белешките за заштита на податоци, додека процесот поврзан со барањата на податоци за корисници треба да се формализира.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

7 мерки беа реализирани. Другите 6 мерки треба да бидат реализирани до 15.11.2023 година.

[1] Систем за интерна контрола

[2] Контроли на ниво на трансакција на Системот за интерна контрола

[3] Општа регулатива за заштита на податоци

[4] Проценка на приватност и безбедност

[5] Барања за промена

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ

Ревизија на продажни места

Предмет

Да се направи проценка на усогласеноста на продажните места со политиките и процедурите, упатствата и регулативите.

Наод

Иако процесот генерално добро се спроведува, сепак има простор за подобрување во однос на процесот за управување со готовина и ажурирањето на регулативата којашто не е ажурирана и не е во согласност со практиката. Дополнително, треба да се подигне свеста во однос на приватноста и безбедноста на податоците. Ревизијата потврдува дека со залихите, а особено со залихите што бавно се продаваат, се постапува соодветно, а изгледот на продажните места е на високо ниво.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

6 мерки беа дефинирани и реализирани.

Ревизија на правата на пристап во Големопродажба

Предмет

Да се направи проценка на процесите, клучните контроли и алатките за управување со корисничките конта и правата на пристап поврзани со системите коишто обработуваат податоци за големопродажни корисници.

Наод

Иако средината за раководење и контрола на управувањето со кориснички пристап за системите коишто обработуваат податоци за големопродажни корисници е генерално добро регулирана и содржи утврдени јасни одговорности и контроли за следење, со нејзината имплементација не може да се обезбеди доволно покривање на ризикот од можен неовластен пристап до податоците на малопродажните корисници на партнерите за големопродажба. Направените тестови покажуваат дека дизајнот на апликацијата CRM^[2] овозможува да се генерираат масовни списоци со податоци за корисниците без соодветни контроли за детекција. Иако активностите се евидентираат и се архивираат, записите не се целосни и не можат да обезбедат доволна гаранција за постоењето на соодветни докази во врска со активностите за добивање масовни податоци врз основа на податоците за големопродажни корисници. Ревизијата идентификуваше дополнителен простор за подобрување на UAM^[3] процесот поради следните идентификувани слабости: постоење на доделени улоги коишто овозможуваат прекумерни права на пристап во CRM, отсуство на автоматизација на процесот за апликацијата за Големопродажба, нецелосна усогласеност на овластувањата на корисниците за CRM и Големопродажба со интерната директива.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

4 мерки беа реализирани. Другите 5 мерки треба да бидат реализирани до 31.08.2023 година.

[1] Систем за интерна контрола

[3] Управување со пристап на корисници

[2] Управување со односи со корисници

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2022 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: УСОГЛАСЕНОСТ

3/3

Контроли на ниво на трансакција на Системот за интерни контроли

Предмет

Да се потврди соодветноста на дизајнот и оперативната ефективност на Контролите на ниво на трансакција на Системот за интерни контроли.

Наод

16 контроли беа тестирани. 14 се оценети како „ефективни“, а другите 2 контроли се оценети како „ефективни со препорака за повторно тестирање“.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки. Интерна ревизија препорача 1 предлог за подобрување на контролите.

Принципи на Системот за интерни контроли

Предмет

Да се потврди соодветноста на дизајнот и оперативната ефективност на барањата на ICS^[1].

Наод

38 барања беа тестирани и оценети како „ефективни“.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Оперативната ефективност на контролите е соодветна.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки. Интерна ревизија препорача 1 предлог за подобрување на контролите.

[1] Систем за интерна контрола

ПРЕГЛЕД НА ИЗВРШЕНИ РЕВИЗИИ ВО 2022 ГОДИНА

КАТЕГОРИЈА ОД СИК^[1]: ФИНАНСИИ

Процес за управување со ненаплатливи побарувања

Предмет

Да се направи проценка на дизајнот и ефективноста на процесот за управување со ненаплатливи побарувања и реализираните интерни контроли.

Наод

Во текот на ревизијата беа идентификувани неколку прашања, главно поврзани со процесот на исклучување и со одземање на опремата од деинсталираните корисници.

Беа идентификувани неколку појави на неусогласеност со регулативата коишто се очекува да се решат во ажурираната регулатива којашто е во фаза на подготовка.

Оценката од ревизијата „Средно“ е главно резултат на нарушувањето на оперативното работење и на можното финансиско влијание од прашањата што беа идентификувани во процесот на наплата/фактурирање на опремата на МКТ од деинсталирани корисници, како и од идентификуваните недоследности во однос на регулативата во пракса.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

4 мерки беа реализирани. Другите 2 мерки треба да бидат реализирани до 15.04.2023 година.

One.ERP проект

Предмет

Да се направи преглед на процесот на управување со проектот во врска со имплементацијата на One.ERP во МКТ, вклучувајќи ја и деловната студија, трошоците, фактурите и плаќањата поврзани со овој проект.

Наод

Имплементацијата на проектот била соодветна, со транспарентна и редовна комуникација и следење од локален и меѓународен тим. Сите одобрувања на буџет биле транспарентни и на соодветно ниво на одобрување. Активностите за набавки со добавувачите биле транспарентни и соодветно одобрувани. Периодот по имплементацијата бил проследен со редовна „baby sitting“ фаза во текот на којашто биле разрешени сите суштински недоследности во системот. Во следните години (2021-2022) немало идентификувани поголеми проблеми во работењето на Компанијата како резултат на имплементацијата на системот One.ERP.

Проценка на адекватноста и ефикасноста на системите за интерна контрола

Интерните контроли ќе бидат зајакнати со имплементирањето на мерките.

Предложени мерки и проценка на нивната реализација

Не се утврдени мерки.

[1] Систем за интерна контрола